

OMENALDIA

MANTEROLA'tar GABIREL'eri (Zeanuri'n, 1990-3-17)

GERTAKUNTZA

EUSKERAZAIN-TZA (Euskerearen Erri-Akademia)'k eta EUSKERAZALEAK Omenaldia gertatu dautsoe Manterola'tar Gabirel idazleari bere jaiotzatik eungarren urtea beteten dan egun beratan.

Gauza egokia zan omenaldi au gertatzea. Gabirel Euskaltzaindiko bazkide urgazlea izan zan, baiña beti agertzen eban Euskaltzaindiaren jokabide okerrak bere barruan sortzen eban miña eta ez eban utsik egiten Kardaberaz'tarren Batzarretara eta artu-emon biziak izaten ebazan Bilbo'ko Euskerazaleak Alkarteagaz, baita onen ekintzetan biotz zabalez eta gogo onez bere laguntza emon be. Ez eban bere bizitzan EUSKERAZAIN-TZA sortuta ikusi, baiña sortzeko bideetan ur-urtean ibilli bai.

* * *

EGITARAUA

Sasoiz eta ardura aundiz gertatu eben EUSKERAZAIN-TZA'k eta EUSKERAZALEAK omenaldi onetarako egitaraua eta Zeanuri'ko Udala, Bilbo'ko Aldundia eta Eusko Jaurilaritza be laguntzeko gertu agertu jakezan. Augustin Zubikarai izan zan gertakuntza onetan arduradun eta gogo-emoille.

Egitarauak lau ekiñaldi izan ebazan: Lenengo Zeanuri'ko eleizan, bigarrena Albako'ko eskoletan, irugarrena Arregia'ko plazan eta laugarren Zulaibar'eko Lan-Ikastegian.

Eta lau ekiñaldi onetan lan pozgarria eta ederra egin eben Zeanuri'ko Udalak ipiñi ebazan Dantza-Taldeak, Bertsolariak (Pujana'tar Basilio ta Ertxebarria'tar Faustino) ta erriko txistulariak.

* * *

ELEIZAN

Zeanuri'ko Eleiza aundi eta ederra beterik egoan goizeko amaiketarako eta ordu orretan agertu ziran amabi abade altarera. Angoitia neska organulariak asi eban aundikiro lenengo abestia alkartasun~lren poza ager-

tuz. Idaz-lan au izenpetzen dauanak egin ebazan oarrak eta mezako berbaldia eta meza-emoilleen buru GabirePen lobeaz dan Manterola'tar Ander izan zan. ZER onen beste orri baten eskintzen dogu berbaldiaren laburpena.

* * *

JAKINTZA-EKIÑALDIA

Erriko eskolak ederrak eta egokiak dira. Oraintsu apaindu, zabaldu eta edertuak. Gogoan daukagu eskolak batzeko jokabidea agertu zanean zelako alegiñak egin ziran erriko eskolak ez kentzeko. Eta lortu be egin zan. Izan be ume-bako erria erri ituna da.

Albakoan dagoz eskola eder orreik eta aurre-erdian idazki au dauke: Laterri-Ikastolak. Idazki au Gabirel'eri eritxia eskatuta ipiñi zan demokrazi-aldia baiño lenago. Gaiñera len alde baten beste geigarri au eukan "Mutitxoak" eta bestean "Neskatxoak". Eskolen barriztatzea egin zanean, itz bi onek kendu egin bear izan ziran, neska-mutillen eziketa batera egiten dalako.

Lengo ikas-gela zarrak izan ziran lekuan areto ederra dauke eskola oneik eta antxe izan zan jakintza ekiñaldia.

Lenengo Sabin Intxaurraga alkate jaunak emon euskun ondo etorria eta labur egin eban ekiñaldiaren aurkezpena.

Gero Ander Manterola'k egin eban lenengo itzaldia, Gabirel'en bizitza osoa azalduz. Berbaldi oso egokia eta, batez be, benetan ikusgarriak argibidezko argazkiak. Argazki oneik Gabirel'en bizitza guztikoak ziran. Umetan asi eta zartzarora arte. Izlariak esan eban lez, beste berbaldietarako euskarri izan zan lenengo itzaldi au.

Gero Aita Santi Onaindia'k Zeanuri'n izan diran idazleen barria emon euskun, baita Gabirel'en idaz-lanena be, baiña amar minutu baiño ez eukazan ezkerro, ezin dana irakurri. ZER onetan agertzen da bere itzaldia.

Urrengo izlaria Eibar'en abade dan Zelaia'tar Pedro

izan zan. Onek bizkaiera eder eta garbian bizitasun aundiaz agertu eban Eibar'ek Gabirel'eri eutson zorra eta agertzen dautson maitasuna, baita berak uri aretan egin ebazan lanak eta izan eban giro gozoa.

Laugarren berbaldian Belaustegigoitia'tar Maitena'k Ume erbesteratuen arazoa agertu euskun eta arazo orren barruan Gabirel'ek egin eban lan garratza, samintasunezkoa, España'tarren aldeko giroan bizi zan erri arengandik artzen eben erantzun mingotsa, naizta alde egon ziranak be izan.

Maitena bera be erbesteko umeakaz Frantzia'n izana dogu. Egun beratan, itxas-ontzi baten izan ez arren, urten eben erbestera beronek eta Gabirel'egaz egon ziran umeak. Orregaitik, bizi-bizi agertu eban arazoa eta itzaldi au be ZER onetan agertzen dogu.

* * *

GABIREL'EN ETXE-AURREAN

Albako'ko eskoletatik Arregia'ko plazara joan giñan. Antxe aurkitzen da Gabirel bizi izan zan etxea, eta antxe bizi dira gaur be Delbin bere lobeaz, azken-orduan bera zaintzeko ainbeste lan egin eben Miren lobeaz ta Kontxi Delbin'en emaztea eta onein sendikoak.

Bertsolariak euren ekinaldia egin ondoren, EUSKE-RAZAINZA'ren Lendakari dogun AKESOLO'tar Liño aitak ormako oroi-ikurraren estalkia kendu eban eta erriak txistulariakaz batera uskerearen ereserki bat abestu eban. Urrengo dantzaldi ederra ta jatorra emon eus-

kuen Zeanuri'tarrak, gitxitan ikusiak diran dantzak, eta egokiro dantzatuak.

ZEANURI'KO ZULAIBAR LAN-IKASTEGIAN

Egun eder eta gogoangarri au amaitzeko, erri-giroko bazkaria egin genduan Zulaibar'eko Lan-Ikastegian. Bazkaria gozoa, egokia, sasoiz eta ondo mairatua.

Akeitaren sasoiraz eldu gintzazanean, olako egunetan utsik egiten ez dauan Solozabal'dar Paulin olerkari ezagunak abestu euskuzan bere olerkiak eta Bertsolariak erantzun eutsoen. Paulin'en bertsoak be ZER onetan argitaratzen doguz.

Gero Gontzal Mendibil, Zeanuri'ko gazte abeslari ezagunak abestu eban. Abestiaren esaldiak, Gabirel Manterola'k berak emonak zirala esan euskun.

Orrean amaitu genduan egun pozgarri ori, amaitu edo guk beintzat urten-bearra izan genduan geure lane-tara sartzeko eta an geratu ziran maikideak giro onean.

Gabirel izan dakigula eredu euskal-lana egitean eta bere ikur-esaldia bete daitela gure bizitzan: "EKIN ETA JARRAI". Izan be ekin zan berak ainbeste lan eginda, Jaungoiko-Zale alkartean ateraten eban aldizkaria, eta Ander'ek bere berbaldian esan eban lez or isilleko mezu bat dago. EGIN atzekoz aurrera irakurri ezkeror "NIKE" da eta nike gerkeraz "Garaipena".

GAMIZ'ek

MANTEROLA TA URIGORIA TAR GABIREL OMENALDIA

1890-1990

Omenaldiko berbaldiak: Ezkerretik, Olazar'tar Martin, eratzailea; Santi Onaindia, izlaria; Ander Manterola, /obeaz ta izlaria; Sabin Intxaurre-ga, alkatea; Maitena Belaustegigoitia, izlaria; Pedro Zelaia, izlaria.